

ВПЛИВ ВИКИДІВ ЗАПОРІЗЬКОГО АБРАЗИВНОГО КОМБІНАТУ НА МОРФОЛОГО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН

Виконав
Студент 1 курсу ЗДМУ
Афонін Іван Євгенович
Науковий керівник
К.ф.н. Ємець Тетяна Іванівна

Мета

- дослідження впливу викидів абразивного комбінату на якісний склад та кількісний стан деревної рослинності.

Задачі роботи

- провести інвентаризацію деревних насаджень території Абразивного комбінату;
- порівняти фенологічні фази розвитку основних деревних порід на території Абразивного комбінату та в Космічному мікрорайоні;
- дослідити вплив викидів Абразивного комбінату на довжину річного приросту та площу листової пластинки основних деревних порід;
- визначити вміст фенольних сполук та аскорбінової кислоти в листях деревних порід ;

Актуальність роботи

- даної роботи пояснюється необхідністю вивчення стану деревної рослинності на території промислових підприємств нашого міста, в тому числі й Запорізького абразивного комбінату.

Методи

Досліджень

Методи інвентаризації рослинності

Основні ознаки стану рослин	Ступінь пошкодження
Листки без пошкодження. Сухі пагони та гілки в кроні відсутні. Стовбур без пошкодження. Приріст в межах норми.	0
Листки без пошкодження чи незначним пошкодженням . Сухі гілки в кроні відсутні. Стовбур без пошкодження . Приріст послаблений.	1
Листки пошкоджені, дрібніші. Молоді пагони всихають. Приріст скорочений.	2
Листки значно пошкоджені, дрібніші. Усихають молоді пагони та бічні гілки. Ріст на “розетку”. На стовбурі сухобочини, ракові виразки. В кроні мало гілок.	3
Листки значно пошкоджені, часто етиловані, дрібні. Усихають скелетні гілки, з’являються водяні пагони біля їх основи. На стовбурі відслонюється кора.	4
З’являється усихання крони. Ріст пагонів із сплячих бруньок стовбура.	5
Повне усихання всієї рослини(крони та коренів). Розтріскування та опадання кори.	6

Методи Досліджень

- Метод визначення площі листової пластинки

$$\text{ПЩ} = \frac{V_1}{S_1}$$

$$S_2 = \frac{V_2}{\text{ПЩ}}$$

Методи Досліджень

- Метод визначення пошкодженості листка

$$P = \frac{H_n}{H_0} * 100\%$$

Методи Досліджень

- Статистична обробка даних

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i$$

Об'єкт

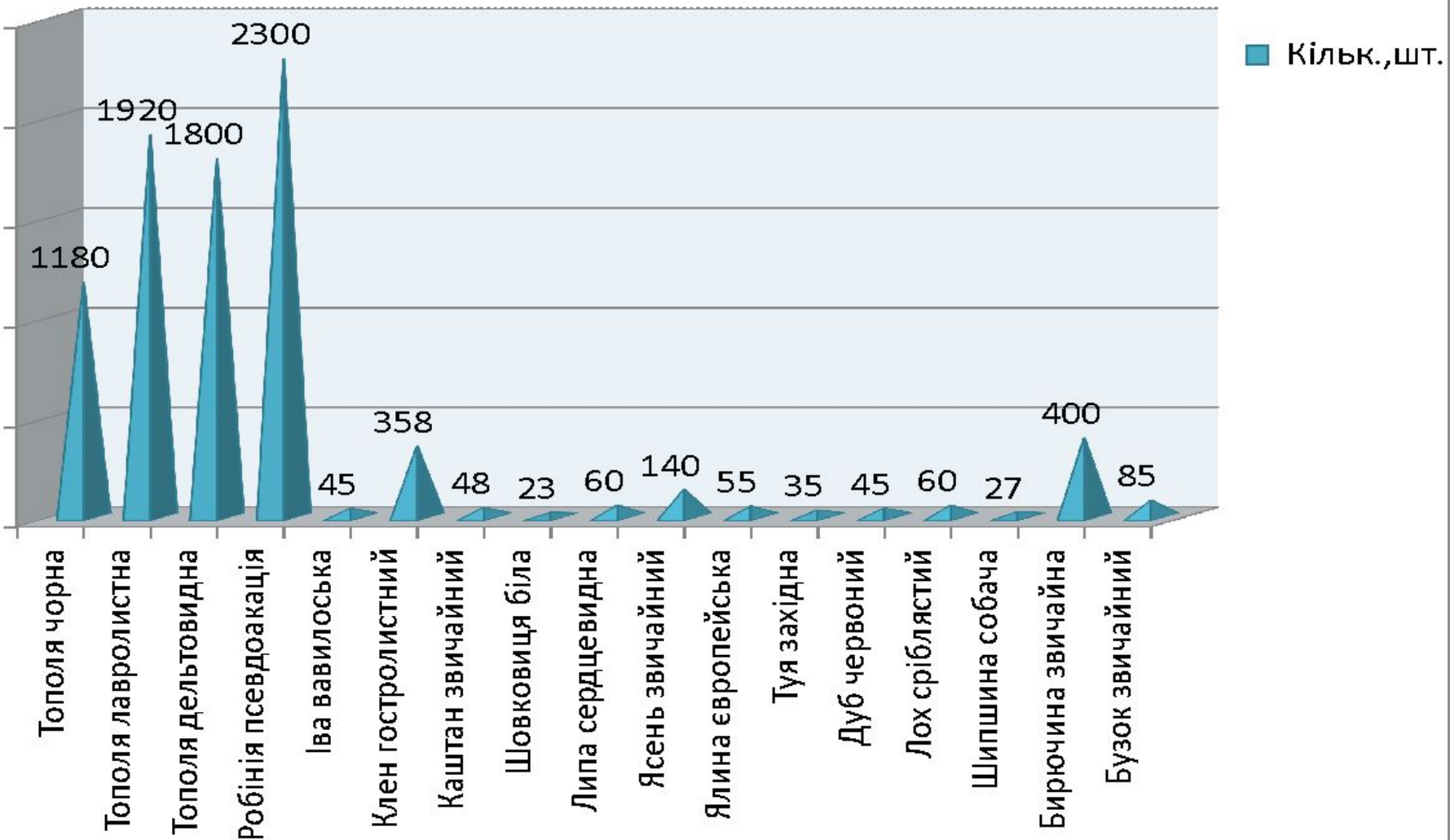
дослідження

- деревні рослини проммайданчику
Запорізького абразивного комбінату.

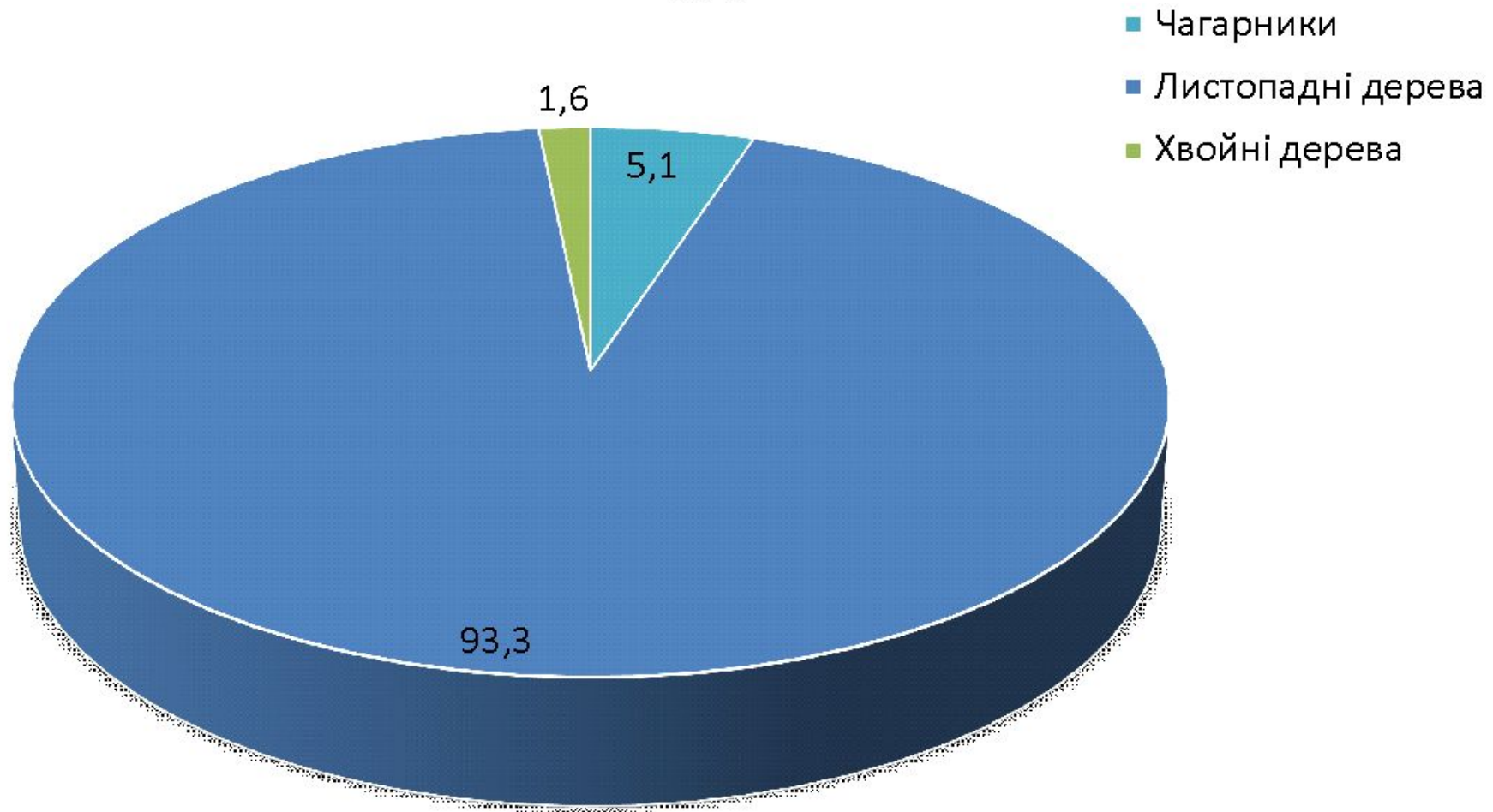

ЕКСПЕРЕМЕНТАЛЬНА ЦАСТИНА

Результати інвентаризації зелених насаджень абразивного комбінату

Рисунок 3.2 - Співвідношення листопадних та хвойних дерев

◎ Результати ступеня пошкодження деревних рослин, бали

Вид	Абразивний комбінат	Космічний мікро р-н
<i>Робінія псевдоакація</i>	2	0 – 1
<i>Клен гостролистний</i>	4 – 5	2 – 3
<i>Тополя лавролистна</i>	4	1
<i>Шовковиця біла</i>	2	1
<i>Бирючина звичайна</i>	1 – 2	0 – 1

Некроз листа

Хлороз листа

Сезонний ритм росту та розвитку , липи серцелистої під впливом інгредієнтів промислових викидів Запорізького абразивного комбінату 2012 – 2013рр.

Район спостереження	Вид рослин	Набухання вегетативних бруньок	Розпускання вегетативних бруньок	Початок відростання пагонів	Закінчення росту пагонів	Продовження росту (днів)	Величі приросту (см)	Кількість листя на прирості	Пожовтіння або скидання листя	Активна життєдіяльність листя (днів)
Парк "Дубовий гай"	<i>Ли</i>	20.03.13 – 21.03.13	10.04.13 – 12.04.13	17.04.13 – 18.04.13	07.06.13	68	14.8	8	20.09.13	156
		24.03.12 – 25.03.12	14.04.12 – 16.04.12	18.04.12 – 19.04.12	10.06.12	68	15.01	7	26.09.12	158
Абразивний комбінат	<i>Серцелиста</i>	25.03.13 – 26.03.13	10.04.13 – 12.04.13	16.04.13 – 18.04.13	5.06.13	52	9.9	4	10.09.13	147
		28.03.12 – 29.03.12	15.04.12 – 17.04.12	17.04.12 – 19.04.12	7.06.12	52	10.00	5	16.09.12	150

Вплив викидів Абразивного комбінату на довжину річного приросту

вид	2012		td	2013		td
	контроль	дослід		контроль	дослід	
1	2	3	4	5	6	7
<i>Липа серцевидна</i>	28,1±2,65	13,6±1,49	6,59	29,2±2,70	14,1±1,55	6,86
<i>Каштан звичайний</i>	22,4±2,24	17,5±1,73	3,45	23,2±2,28	18,0±2,02	4,95
<i>Клен гостролистний</i>	20,43±1,65	18,08±1,56	4,7	20,86±1,90	19,00±1,75	2,51
<i>Тополя чорна</i>	18,4±2,1	16,5±0,98	2,06	19,16±3,00	16,86±1,01	2,85
<i>Бузок звичайний</i>	25,18±1,45	21,34±1,67	4,62	25,55±2,08	21,86±2,0	6,47
<i>Бирючина звичайна</i>	29,7±1,92	20,9±1,45	7,33	29,98±2,03	21,1±1,99	22,2

Вплив викидів абразивного комбінату на площу листкової пластинки

вид	2012 рік		td	2013 рік		td
	контроль	дослід		контроль	дослід	
1	2	3	4	5	6	7
<i>Липа серцелистна</i>	31,68±2,64	29,34±2,07	1,43	32,35 3,01	29,65±2,25	1,35
<i>Каштан звичайний</i>	187,59±3,78	165,67±2,34	7,39	190,45±4,02	180,10±2,65	4,85
<i>Клен гостролистний</i>	146,36±1,42	132,27±1,18	18,06	186,01±1,59	165,40±1,56	61,81
<i>Тополя чорна</i>	20,78±1,12	17,67±1,45	3,45	21,15±2,01	18,06±2,15	4,06
<i>Бузок звичайний</i>	30,05±1,34	27,56±1,23	4,69	31,08±1,95	28,10±1,86	5,13
<i>Бирючина звичайна</i>	8,4±0,42	6,7±0,32	6,29	9,5±1,33	7,1±1,01	2,79

⊙ Вміст летючих екзогенних фенолів в листях деревних рослин, що ростуть на території Абразивного комбінату, мг/г сирої речовини.

Вид	контроль	дослід	td
1	2	3	4
<i>Бирючина звичайна</i>	1,6 ±0,07	2,7 ±0,07	0,2
<i>Бузок звичайний</i>	3,1 ±0,004	5,6 ±0,006	1,19
<i>Липа серцелистна</i>	3,3 ±0,006	6, 2± 0,009	0,13
<i>Каштан звичайний</i>	7,5 ±0,02	8,8 ±0,02	0,08
<i>Клен гостролистний</i>	6,3 ±0,02	11,9 ±0,02	0,08

Вплив аерогенного забруднення на динаміку аскорбінової кислоти в листках чагарників.

Вид	Варіант	Вміст аскорбінової кислоти / мг % абс. сухої речовини/					
		Червень		липень		вересень	
<i>Бирючина звичайна</i>	Контроль	70,9±0,44		243,8±14,72		149,8±13,31	
	Дослід	62,7±0,29		314,5±6,43		136,4±4,79	
<i>Бузок звичайний</i>	Контроль	64,6±0,29		240,9±5,50		164,8±5,36	
	Дослід	52,3±3,80		91,7±4,57		110,9±1,78	
<i>Каштан звичайний</i>	Контроль	372,2±3,71		128,7±8,11		99,9±3,7	
	Дослід	341,5±17,05		231,7±12,25		40,9±1,05	
<i>Клен гостролистний</i>	Контроль	258,9 ±22,23		98,6±10,28		151,30±8,85	
	Дослід	250,5±21,7		222,0±7,56		44,7±5,02	

ВИСНОВКИ

- Зелена зона території Абразивного комбінату складається з 17 видів деревних рослин, з яких 2 види чагарники. Серед дерев домінують *Тополя чорна*, *Тополя лавролистна*, *Тополя дельтовидна*, *Робінія псевдоакація*.

ВИСНОВКИ

- Деревні породи на території Абразивного комбінату зазнають постійного впливу інгредієнтів промислових викидів, що відбивається у пошкодженості дерев та чагарників. Найменш пошкодженим є бирючина звичайна (1 бал), робінія псевдоакація та шовковиця біла (2 бали).
- За ступенем негативного впливу на ріст та розвиток деревних рослин, площу їх листової пластинки, скорочення приросту види можна розташувати наступним чином (за зменшенням): каштан звичайний, бузок звичайний, клен гостролистий, тополя чорна.
- Всі фази вегетативного розвитку на території Абразивного комбінату наступають пізніше ніж в Космічному мікрорайоні (умовно чистий район) та скорочується період активного росту.

Рекомендації

- Висаджувати домінуючі види рослин, а саме: *Тополя чорна, Тополя лавролистна, Тополя дельтовидна, Робінія псевдоакація.*
- Висаджувати більше видів, які слабо піддаються негативній дії промислових викидів (в порядку зменшення): *Тополя чорна, Тополя лавролистна, Тополя дельтовидна, Робінія псевдоакація, Бирючина і Каштан звичайний.*

Дякуюю За
Увагу